

בא וראה, כְּשֶׁהֵבִיא הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
הוא מבול על העולם כְּדִי
לְהַשְׁחִית הַכֹּל, אָמַר הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
הוא לְנַח: צְרִיף אֶתָּה (לְהַסְתֵּר)
לְהִשָּׁמַר שֶׁלֹּא תֵרָאֶה אֶת עֲצֻמָּךְ
לְפָנַי הַמְּשַׁחִית, שֶׁלֹּא יִשְׁלַט עֲלֶיךָ,
מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא הָיָה מִי שְׂיִגֵן עָלָיו.
כִּינּוּן שֶׁנִּקְרַב הַקֹּרְבָן שֶׁהִקְרִיב נַח,
אִז הִתְבַּשְׂם הָעוֹלָם, וְלֹא הִתְבַּסֵּם
כֹּל כִּף עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר
סִינַי. כִּינּוּן שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר
סִינַי, אִז הִתְבַּשְׂם הָעוֹלָם,
וְהַמְּשַׁחִית לֹא נִמְצָא בְּעוֹלָם.

וְרָצָה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ
זְמַן לְהַעֲבִיר אֶת אוֹתוֹ מִשְׁחִית
מִהָעוֹלָם, (וּכְאֲשֶׁר) רַק שִׁישְׁרָאֵל
סָרְחוּ בְּאוֹתוֹ זְמַן לְיָמִים מוֹעֲטִים
וַעֲשׂוּ אֶת הָעֵגֶל. וְאִז מִה כְּתוּב?
(שם א) וַיִּתְנַצְּלוּ כְּנִי יִשְׂרָאֵל אֶת
עֲדִים מֵהַר חוֹרֵב. וְעֲדִים הָיָה
סוּדוֹת הַשֵּׁם הַקֹּדֶשׁ שֶׁעָטַר אוֹתָם
הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִטַּל מֵהֶם, וְאִז
שָׁלַט הַמְּשַׁחִית עַל הָעוֹלָם וְחִזַּר
כְּמִקְדָּם, כְּמוֹ בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁשָׁלַט
בְּעוֹלָם, וַעֲשֵׂה דִין.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בִּימֵי הַמַּבּוּל מִי
נָתַן שֵׁם מִשְׁחִית? שֶׁהָרִי הַמַּיִם הָיוּ
שֶׁנִּתְגַּבְּרוּ. בֹּא וְרֵא, אֵין לָךְ דִּין
בְּעוֹלָם, אוֹ כְּשֶׁמִּכָּה הָעוֹלָם בְּדִין,
שֶׁלֹּא נִמְצָא בִּינֵיהֶם אוֹתוֹ
הַמְּשַׁחִית שֶׁהוֹלֵךְ בְּתוֹךְ אוֹתָם
הַדִּינִים שֶׁנַּעֲשִׂים בְּעוֹלָם. אֵף כֹּאן
הָיָה מַבּוּל, וְהַמְּשַׁחִית הָיָה הוֹלֵךְ
בְּתוֹךְ הַמַּבּוּל, וְהוּא נִקְרָא כִּף.
וְלָכֵן אָמַר הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנַח
לְטַמֵּן עֲצוּמוֹ וְלֹא יִתְרָאֶה בְּעוֹלָם,
וְהָרִי פְרִשְׁהוּ.

בֹּא וְרֵא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאֶת
הָאֵלֶּף וְשִׁבְעֵי הַמֵּאוֹת וְחֲמִשָּׁה
וְשִׁבְעִים עֲשֵׂה וָיִים לְעַמּוּדִים.
לְמָה וָיִים? אֵלֶּא כְּמוֹ מִן וָיִו הָיוּ,
וְרֵאשָׁם מְצַפֵּה זֶהָב. הֵם שֶׁל כֶּסֶף,
וְרֵאשָׁם מְצַפֵּה זֶהָב, מִשּׁוֹם שֶׁכֹּל
וָיִו בֹּא בְּצַד הַרְחָמִים, וְכֹלָם הָיוּ

תָּא חֲזִי, כִּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵייתִי טוֹפְנָא
עַל עֲלָמָא, בְּגִין לְחַבְּלָא כְּלָא, אָמַר לִיה
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַח, בְּעֵי לָךְ (ס"א לְאַסְתֵּמְרָא)
לְאַסְתֵּמְרָא, וְלֹא תַחֲזִי גְרַמְךָ קַמִּיהָ דְּמַחְבְּלָא,
דְּלֹא יִשְׁלוּט עֲלֶיךָ, בְּגִין דְּלֹא הָוָה מֵאֵן דִּיגִין
עָלוּי. כִּינּוּן דְּאַתְקָרִיב קְרַבְנָא, דְּקָרִיב נַח, כְּדִין
אַתְבָּסֵם עֲלָמָא, וְלֹא אַתְבָּסֵם פּוּלִי הָאֵי עַד
דְּקִיִּימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְּסִינַי. כִּינּוּן דְּקִיִּימוּ
יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְּסִינַי, כְּדִין אַתְבָּסֵם עֲלָמָא,
וּמַחְבְּלָא לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּעֲלָמָא.

וּבְעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהֵוּא זְמָנָא,
לְאַעֲבָרָא הֵוּא מַחְבְּלָא מְעֲלָמָא, (וְכִד)
בְּרִי דִישְׂרָאֵל סָרְחוּ בְּהֵוּא זְמָנָא, לְיוֹמִין
זְעִירִין, וְעַבְדוּ יַת עֵגֶלָא. וְכִדִּין מַה כְּתִיב, (שְׁמוֹת
א) וַיִּתְנַצְּלוּ כְּנִי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדִים מֵהַר חוֹרֵב.
וְעֲדִים הָוָה רִזִּין דְּשָׁמָא קִדְשָׁא, דְּאַעֲטָר לוֹן
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְנַטַּל מִנִּיָּהוּ, כְּדִין
שֶׁלְטָא מַחְבְּלָא עַל עֲלָמָא, וְאַהֲדַר כְּמַלְקֵדְמִין,
כְּהֵוּא זְמָנָא דְּשֶׁלְטָא בְּעֲלָמָא, וְעַבִּיד דִּינָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּיוֹמוֹי דְּטוֹפְנָא, מֵאֵן יְהִיב תַּמָּן
מַחְבְּלָא, דְּהָא מֵיָא הוּוּ דְּאַתְגַּבְּרוּ, תָּא
חֲזִי, לִית לָךְ דִּינָא בְּעֲלָמָא, אוֹ כִּד אַתְמַחִי
עֲלָמָא בְּדִינָא, דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח הֵוּא מַחְבְּלָא
בִּינִיָּהוּ, דְּאַזִּיל בְּגוּ אֵינּוּן דִּינִין דְּאַתְעַבִּידוּ
בְּעֲלָמָא. אוּף הֵכָא, טוֹפְנָא הָוָה, וּמַחְבְּלָא
אַזִּיל בְּגוּ טוֹפְנָא, וְאַיְהוּ אִקְרִי הֵכִי. וְעַל דָּא
אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַח, לְטַמְרָא
גְרַמִּיהָ, וְלֹא יִתְחֲזִי בְּעֲלָמָא. וְהָא אוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאֶת הָאֵלֶּף וְשִׁבְעֵי
הַמֵּאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עֲשֵׂה וָיִים
לְעַמּוּדִים. אָמַאי וָיִים. אֵלֶּא כְּמִין וָיִו הוּוּ,
וְרִישִׁיהוּן חֲפָא בְּדַהֲבָא. אֵינּוּן דְּכֶסֶף,
וְרִישִׁיהוּן מַחְפָּן בְּדַהֲבָא, בְּגִין דְּכֹל וָיִו

יודעים למעלה בַּחֲשׁוֹן. וּמְשׁוֹם
שָׂבָאוּ מִצַּד הַרְחָמִים הָיוּ נִקְרָאִים
וְיָוִיִם, וְכָל הַשָּׂרָר תְּלוּיִים בָּהֶם.
וְאֵין וְיָוִי אֵלָּא זֶהָב וְכֶסֶף כְּאֶחָד.
וּמְשׁוֹם כֶּף כָּל אֱלוֹהֵי נִקְרָאוּ וְיָוִי
שֶׁל אוֹתָם עֲמוּדִים. אֵילוֹ
עֲמוּדִים? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהָעֲמוּדִים
שְׁנַיִם וְגו'. מְשׁוֹם שֶׁהָרִי אֵלֶּה הֵם
מִחוּץ לְגוֹף, לְמִטָּה הָיוּ עוֹמְדִים.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא יִדְעָתִי אִם זֶה
עֲבוּרָת קֹדֶשׁ אוֹ חֵל, מְשׁוֹם
שֶׁכְּתוּב וְאֵת הָאֱלֹהִים. שֶׁהָרִי כְּתוּב
כְּאֵן הָאֱלֹהִים, וְכְתוּב שֵׁם (שִׁיר ח)
הָאֱלֹהִים לְךָ שְׁלֹמֹה. מֵה לְהֵלֵךְ הָאֱלֹהִים
חֵל - אֵף כְּאֵן הָאֱלֹהִים חֵל.

אָמַר לוֹ, לֹא כֶּף! שְׂאֵם הוּא הָיָה
חֵל, לֹא הָיוּ נֶעְשִׂים מִמֶּנּוּ וְיָוִי.
וְעוֹד, שֶׁהָרִי שֵׁם כְּתוּב הָאֱלֹהִים וְלֹא
יֹתֵר, וְכֵאֵן כְּתוּב הָאֱלֹהִים וְשִׁבְעַת
הַמְּאֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים. הָאֱלֹהִים
שֵׁשׁ הֵם חֵל, שֶׁכְּתוּב הָאֱלֹהִים לְךָ
שְׁלֹמֹה, וְזֶהוּ חֵל, מְשׁוֹם שֶׁכָּל חֵל
אֵינוֹ בְּצַד הַקֹּדֶשׁה כָּלֵל. חֵל הוּא
מֵהֵצֵד הָאֲחֵר הַטְּמֵא, וְעַל זֶה
הַבְּדִלָּה בֵּין קֹדֶשׁ לְחֵל, מְשׁוֹם
שֶׁצְּרִיכִים לְהַבְּדִיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֵל.
וְסוֹד הַכְּתוּב כֶּף הוּא - (וּיקרא י)

וְלְהַבְּדִיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל
וּבֵין הַטְּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר.
וְעַם כָּל זֶה, אֵף עַל גַּב שֶׁהַפְּרָדָּה
יֵשׁ לְקֹדֶשׁ מִן הַחֵל, חֵלֵק אֶחָד יֵשׁ
לוֹ בְּקֹדֶשׁה מִצַּד הַטְּמֵאֵל. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב הָאֱלֹהִים לְךָ שְׁלֹמֹה, שֶׁהֵם
אֱלֹהִים יְמֵי הַחֵל, וְהֵם יְמֵי הַגְּלוּת.
כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ אֵלֶּיךָ יְמֵים שֶׁל קֹדֶשׁה,
כֶּף גַּם אֵלֶּיךָ יְמֵים לְצַד הָאֲחֵר.

וְעַל זֶה הֵעִירוּ הַחֲבָרִים, שְׂאוֹתָם
יְמֵי הַגְּלוּת יִהְיוּ אֵלֶיךָ שְׁנַיִם. וְעַל
כֵּן, יֵשׁ אֵלֶיךָ וְיֵשׁ אֵלֶיךָ, וְאוֹתָן אֵלֶיךָ
שְׁנוֹת הַגְּלוּת, אֵף עַל גַּב שֶׁיִּשְׁרָאֵל
יִהְיוּ בְּגִלוּת וְיִתְמַשְׁכוּ יֹתֵר -
בְּאֵלֶיךָ הַשְּׁנַיִם הַלְלוּ הֵם יִתְמַשְׁכוּ,

אֵלֶיךָ, וְאֵינוֹן אֵלֶיךָ שְׁנַיִם דְּגֻלוֹתָא, אֵף עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל יִהוֹן בְּגֻלוֹתָא,

בְּסִטְרָא דְרַחֲמֵי קָא אֲתִיָּא, וְכִלְהוּ הוּוּ
אֲשֶׁתְּמוּדְעָן לְעִילָא בְּחוּשְׁבְּנָא. וּבְגִין דְּאֲתוּ
מִסִּטְרָא דְרַחֲמֵי, הוּוּ אֶקְרוּן וְיָוִי. וְכָל שָׂרָר
תְּלוּיִן בָּהוּ. וְלִית וְיָוִי אֵלָּא דְהָבָא וְכֶסֶף
כְּחֻדָּא. וּבְגִין כֶּף, כָּל אֵינוֹן אֶקְרוּן, וְיָוִי דְאֵינוֹן
עֲמוּדִים. מָאן עֲמוּדִים. כְּמָה דְאֵת אָמַר
וְהָעֲמוּדִים שְׁנַיִם וְגו'. בְּגִין דְּהָא אֵלִין לְבַר
מְגוּפָא, לְתַתָּא הוּוּ קִיָּמִין.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא יִדְעָנָא אִי דָא עֲבִידְתָּא
דְּקֹדֶשׁ, אוֹ חוּל. בְּגִין דְּכְתִיב וְאֵת הָאֱלֹהִים,
דְּהָא כְּתִיב הָכָא הָאֱלֹהִים, וְכְתִיב הָתָם (שִׁיר הַשִּׁירִים ח)
הָאֱלֹהִים לְךָ שְׁלֹמֹה, מֵה לְהֵלֵךְ הָאֱלֹהִים חוּל, אוֹף
הָכָא הָאֱלֹהִים חוּל.

אָמַר לִיָּה, לָאוּ הָכִי, דָּאִי הוּא הָהוּא חוּל, לָא
יִתְעַבִּיד מְנַיְיָהוּ וְיָוִי. וְתוּ, דְּהָא תַּפְּן
כְּתִיב הָאֱלֹהִים וְלֹא יִתִּיר, וְהָכָא כְּתִיב הָאֱלֹהִים
וְשִׁבְעַת הַמְּאֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים. הָאֱלֹהִים דְּהָתָם
אֵינוֹן חוּל, דְּכְתִיב הָאֱלֹהִים לְךָ שְׁלֹמֹה. וְדָא אִיהוּ
חוּל, בְּגִין דְּכָל חוּל לָאוּ אִיהוּ בְּסִטְרָא
דְּקֹדֶשׁה כָּלֵל. חוּל אִיהוּ מִסִּטְרָא אֲחֵרָא
מְסֻבָּא. וְעַל דָּא הַבְּדִלָּה בֵּין קֹדֶשׁ לְחוּל, בְּגִין
דְּבַעֲיָנָן לְאַפְרָשָׁא בֵּין קֹדֶשׁ לְחוּל. וְרָזָא דְקָרָא
הָכִי הוּא, (וּיקרא י) וְלְהַבְּדִיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין
הַחוּל וּבֵין הַטְּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר.

וְעַם כָּל דָּא אֵף עַל גַּב דְּפִרְיִשׁוּ אֵית לְקֹדֶשׁ מִן
הַחוּל, חוּלְקָא חָדָא אֵית לִיָּה בְּקֹדֶשׁה (דף
רכ"ז ע"ב) מִסִּטְרָא דְשְׂמֵאֵלָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב
הָאֱלֹהִים לְךָ שְׁלֹמֹה, דְאֵינוֹן אֵלֶיךָ יוֹמֵי הַחוּל.
וְאֵינוֹן יוֹמֵי דְגֻלוֹתָא. כְּמָה דְאֵית אֵלֶיךָ יוֹמִין
דְּקֹדֶשׁה, הָכִי נְמִי אֵלֶיךָ יוֹמִין לְסִטְרָא אֲחֵרָא.
וְעַל דָּא אֲתַעְרוּ חֲבָרִיָּא, אֵינוֹן יוֹמִין דְּגֻלוֹתָא,
אֵלֶיךָ שְׁנַיִן הוּוּ. וְעַל דָּא, אֵית אֵלֶיךָ וְאֵית
אֵלֶיךָ, וְאֵינוֹן אֵלֶיךָ שְׁנַיִן דְּגֻלוֹתָא, אֵף עַל גַּב